

Het idee van de groepstentoonstelling '1001 nacht', waarin het befaamde Arabische verhalenepos als uitgangspunt fungeert, komt van het Jan Cunen Museum in Oss. Daar waren gedurende bijna twee jaar zeven stijlkamers door even zoveel kunstenaars ingericht met eigen werk en werk uit de collectie van het museum. De editie van deze tentoonstelling in het Stedelijk is – wegens het ontbreken van stijlkamers – iets anders van opzet. In een reeks kabinetten op de begane grond tonen de kunstenaars hun werk samen met hun keuze uit de Stedelijk-collectie. Zo hebben David Bade, Lisa Couwenbergh, Kees de Goede, Guido Lippens, Jaap Noordermeer, Mai van Oers en C.A. Wertheim allen hun eigen zaal ingericht.

Het was directeur Edwin Jacobs van het Jan Cunen Museum die Sjeherazades verhalen ontdekte als uitgangspunt voor een tentoonstelling. De sprookjes zijn, volgens een achttiende eeuwse uitgave van *1001 Nacht*, onder meer 'bestemd om de geest bezig te houden, in het bezit van een omvangrijke fantasie en gekenmerkt door tal van onverwachte wendingen'. Het citaat lijkt rechtstreeks van toepassing op de hedendaagse kunst. Bijna twee jaar lang werd de rustieke sfeer van de negentiende eeuwse stijlkamers in Oss vermengd met die van de hedendaagse kunst en installaties, die, samen met de keuze van werk uit de museumcollectie, zeer tot de verbeelding spraken.

C.A. Wertheims installatie is zonder meer de meest feeëriek. In de kamer die in Oss nog steeds dienst doet als trouwzaal, decoreerde zij de door haar zwart geschilderde

muren met textiele bruidjes-voor-een-nacht. De verleidelijke pose die elk van hen aanneemt staat in contrast met de spijker waarmee ze zijn doorboord. De met pistolen en knotsen bewapende bruidjes stralen volgens het betreffende sprookje na hun dood aan de hemel en zijn erop gebrand hun bruidegom te wreken. In Amsterdam heeft Wertheim een muur op dezelfde wijze bekleed en er het silhouet van twee vechtende mensen in het textiele werk *Cloth Fighting* van Anna Verweij bij gekozen. Lijnrecht tegenover het verhalende werk van Wertheim staat de installatie van David Bade. Associërend vanuit *1001 Nacht*, via 'moraalridders, geweld en nacht masturberen', besloot Bade in Oss een arena te maken. In het werk, bestaand uit piepschuim en landbouwplastic, werd naast een aantal eigen beelden van voetbalhooligans een riddersculptuur van Axel en Helena van der Kraan uit de collectie toegevoegd. De

beschouwer kon de tribunes beklimmen om te kijken en bekeken te worden. Voor de tentoonstelling in het Stedelijk bedacht Bade pas vlak voor de opening een geheel nieuwe installatie met nieuwe beelden en bestaande tekeningen van hemzelf. Een cruciale factor in '1001 Nacht' is het gegeven 'tijd'. Sjeherazade wist met haar verhalen haar leven avond na avond met een dag te verlengen. Kees de Goede verbeeldde de tijd letterlijk in kleurige gouaches van klokken, zandlopers en horloges. Hierop is precies die tijd afgebeeld waarop de schildering is vervaardigd. Net als in Oss heeft De Goede er in Amsterdam voor gekozen werk van René Daniels in deze constellatie van gouaches te integreren, mede vanwege diens heldere kleurgebruik, de losse toets en de vragen die zijn werk oproept. Jaap Noordermeer bracht een van de drie in Oss ontworpen installaties over naar het Stedelijk. Op een podium van draaitafels

1001 Nacht

1001 Nights 16 februari t/m 7 april / February 16 – April 7

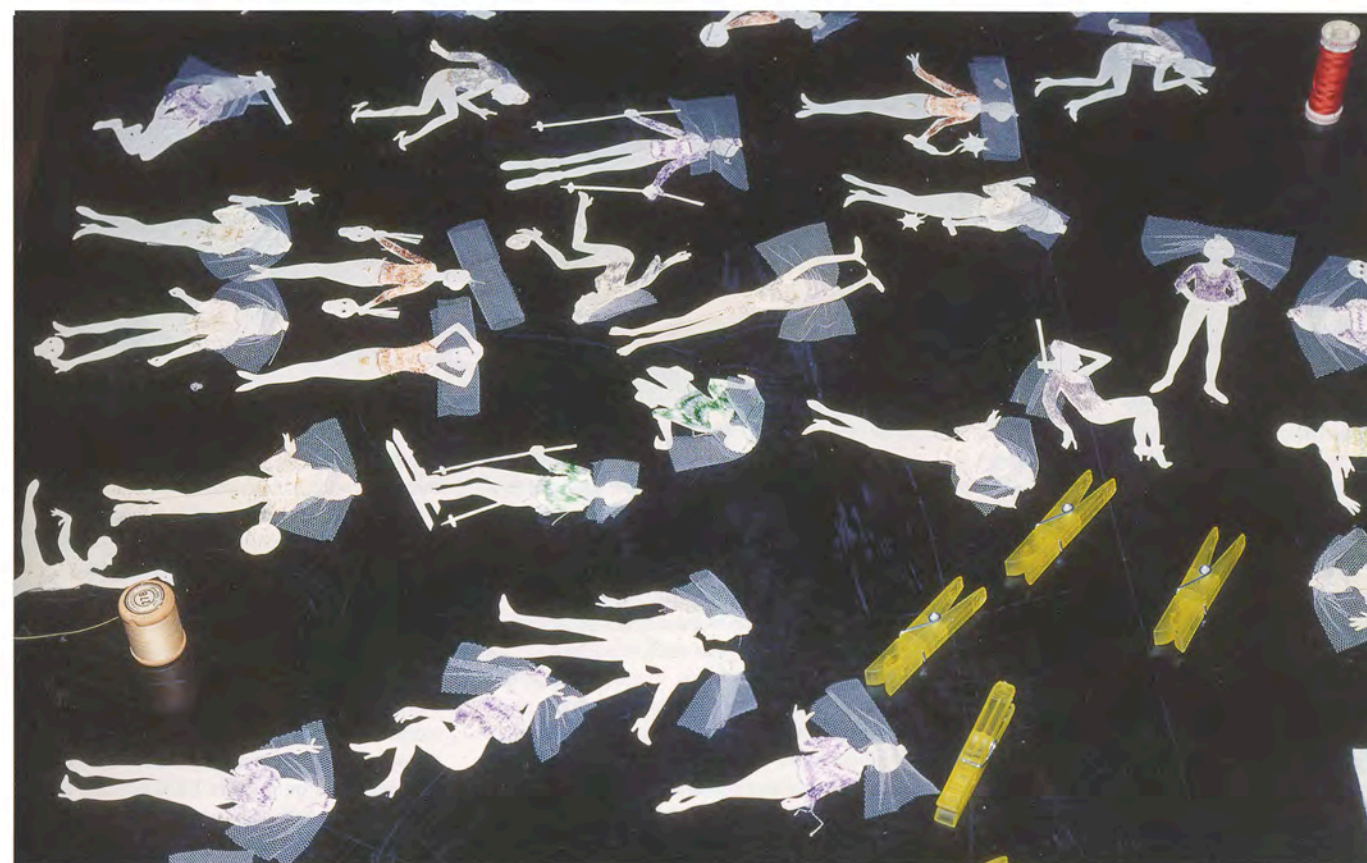
The idea for the group exhibition '1001 Nights', inspired by the famous Arabian collection of folk tales, comes from the Jan Cunen Museum in Oss. Over nearly two years there seven artists placed their own work and work from that Museum's collection in seven period rooms. Because the Stedelijk does not have period rooms, this edition of the exhibition is organised somewhat differently. The artists are showing their work, together with their selections from the Stedelijk's collection, in a series of cabinets on the ground floor. David Bade, Lisa Couwenbergh, Kees de Goede, Guido Lippens, Jaap Noordermeer, Mai van Oers and C.A. Wertheim have all assembled a gallery of their own in this way.

It was director Edwin Jacobs of the Jan Cunen Museum who discovered Scheherazade's stories as the starting point for an exhibition. According to an 18th century edition of the *1001 Nights*, the tales are, among other things, 'intended to occupy the mind, possessed of boundless fantasy and characterised by scores of unexpected twists.' Those words appear to be directly applicable to contemporary art. For almost two years the pastoral atmosphere of the nineteenth century period rooms in Oss mingled with that of contemporary art and installations which, together with the selection of work from the Museum collection, very much appealed to the

imagination. C.A. Wertheim's installation is simply the most magical. In the room that in Oss still serves as a site for weddings, she decorated the walls, which she had painted black, with textile 'one night brides'. The seductive pose struck by each of them contrasts with the nail piercing her. According to the tale concerned, after their death the abandoned brides beam in the heavens, armed with pistols and clubs, keen for revenge on their husbands. In Amsterdam Wertheim has painted a wall in the same way and chosen for it the silhouette of two fighting people in the textile work *Cloth Fighting* by Anna Verweij.

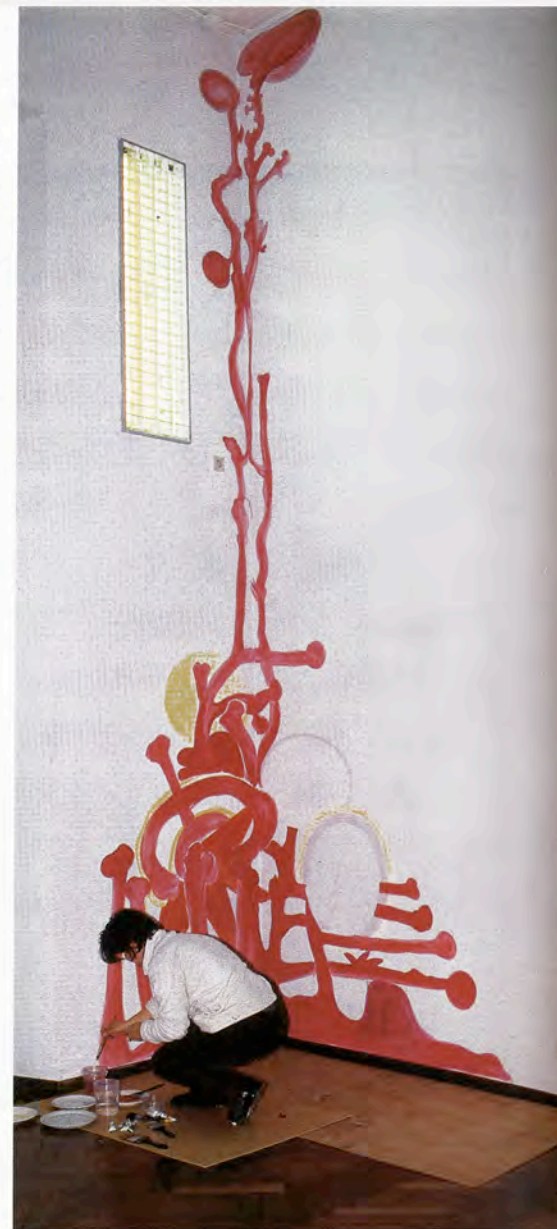
De werken van Lisa Couwenbergh en C.A. Wertheim voor '1001 Nacht' in wording. / Making of the works by Lisa Couwenbergh and C.A. Wertheim

1001 Nacht/1001 Nights

Zaal van Guido Lippens met werk van Lippens en Picasso/Guido Lippens' room showing work by Lippens and Picasso

David Bade en/and Mai van Oers aan het werk in het Stedelijk/at work in the Stedelijk

Immediately opposite the narrative work by Wertheim stands the installation by David Bade. By a process of association from the *1001 Nights*, via 'moral crusaders, violence and masturbation at night', Bade decided to create an arena in Oss. As well as a number of his own sculptures of football hooligans, a sculpture of a knight by Axel and Helena van der Kraan from the collection has been added to the work, itself comprised of polystyrene foam and plastic sheeting. The viewer can climb into the stands to see and be seen. For the exhibition in the Stedelijk, Bade decided to make a new installation with new sculptures and existing drawings by himself.

Time is a crucial factor in the *1001 Nights*. Scheherazade, in telling her stories, evening by evening is able to lengthen her life by a day. Kees de Goede visualised time literally in colourful gouaches of clocks, hourglasses and wristwatches. Each shows precisely the time at which the painting was made. As he did in Oss, in Amsterdam De Goede has selected work by René Daniels to integrate into this constellation of gouaches, in part because of the latter's vivid use of colour, loose brushwork, and the questions that his work summons up. Jaap Noordermeer has brought to the Stedelijk one of the three installations designed for Oss. On a stage of turntables Noordermeer

presents archetypical figures from the Middle Ages, of his usual materials, *objets trouvés*. In the figure with an iron plate for a helmet, with a lid for a shield and a pocket torch as a sword, one can recognise a knight. In addition, there are figures representing a king, queen, bishop and a farmer with a horse, comprised of wickerwork baskets, tea cosies, brushes and all sorts of odds and ends. At fixed intervals, as soon as the lamps and fans mounted above them, and the turntables on which the figures stand all start working together, their function becomes clear: the apocalypse breaks loose. Photographs from the Stedelijk's depot form limbo: once a work lands in the depot, it waits there until the end of time.

presenteert Noordermeer uit zijn gebruikelijke materiaal, *objets trouvés*, archetypische figuren uit de Middeleeuwen. In de met een ijzeren schaal gehelmde figuur is de ridder te herkennen, met een deksel als schild en een zaklamp als zwaard. Daarnaast zijn met rieten manden, theemutsen, borstels en allerlei materiaal een koning, een koningin, een bisschop en een boer met paard uitgebeeld. Zodra de erboven aangebrachte lampen en ventilatoren samen met de draaitafels waar de figuren op staan, op gezette tijden gaan werken, wordt hun functie duidelijk: de apocalyps breekt los. Foto's uit het depot van het Stedelijk vormen het voorgeborchte – werk dat eenmaal in het depot terecht is gekomen, wacht daar op het einde der tijden.

Een aantal kunstenaars besloot in de witte vierkante ruimtes van het Stedelijk een geheel andere installatie te plaatsen dan in de stijl kamers van het Jan Cunene museum. Lisa Couwenbergh ziet het vervolg van de expositie in het Stedelijk letterlijk als een volgende stap, een '1002 Nacht'. Haar doeken zijn gevuld met witte, organische vormen die samen met de schilderijen die ze

uit de Jan Cunene collectie koos, de gehele stijl kamer doordrenkten in een *unheimische* sfeer. Het wit-wollige vloerkleed dat ze in Oss erbij maakte, een kleed doorboord met onder meer druppel- en ruitvormen dat in menig opzicht een logisch vervolg is op haar plastische schilderwijze, groeide in het Stedelijk uit tot een muurvullend reliëf in eenzelfde stijl.

Mai van Oers nam als uitgangspunt voor haar installatie de duizelingwekkende nachtelijke reis, waarna in het *1001 Nacht*-verhaal zon en maan wedijveren om de grootste schoonheid. Met donkere kleuren blauw, bruin en groen creëert Van Oers vloeiende lijnen en vormen waarin het grensgebied tussen abstractie en (nachtelijk) landschap wordt afgetast. Voor het Stedelijk maakte Van Oers onder meer een wandschildering.

Ook Guido Lippens maakt een geheel nieuwe installatie. Een foto van de met kleurige banen versierde bogen in de grote moskee in Córdoba herinnerde hem aan de door Daniel Buren gedecoreerde bogen in het Stedelijk. In een tentoonstelling in Mönchengladbach in 1975 had Buren de wan-

den van een zaal bespannen met markiezendoek waar hij, op de plek waar normaliter schilderijen hingen, witte rechthoeken aanbracht. Een duidelijke standpuntbepaling ten aanzien van de schilderkunst aldus Lippens, die in zijn zaal in het Stedelijk soortgelijk markiezendoek gebruikt. Ook hij vindt een decoratieve beeldtaal wezenlijk in de schilderkunst, maar op een andere manier dan Buren, wat tot uitdrukking komt door behalve eigen werk ook schilderijen van Copley, Picasso en Brusselmans te tonen.

Annemiek van der Bruggen studeert kunstgeschiedenis in Utrecht.

Bij '1001 Nacht' verscheen een publicatie met een bijdrage van zeven hedendaagse auteurs: H. Bouazza, Ö. Gölpinar, H. Mijnhijmer, M. Al Houbach, N. El Bezaz, S. Öl, M. van Hinte en J. Scholte die elk een kort verhaal schreven bij een installatie. Het werk van fotograaf Peter Cox vormt een rode draad door het boek, dat 22 euro kost. Op 7 april is er bij de tentoonstelling een workshop voor kinderen onder leiding van C.A. Wertheim.

A number of artists decided to place a completely different installation in the square white spaces of the Stedelijk than they had in the period rooms of the Jan Cunene Museum. Lisa Couwenbergh saw the Stedelijk's sequel to the exhibition at Oss as a next step, a 'thousand and second night'. Her canvasses are filled with white, organic forms which, together with the paintings she selected from the Jan Cunene collection, imbued the whole period room with an eerie atmosphere. For the Stedelijk the fleecy white rug that she made to accompany them in Oss, punched through with droplet and lozenge shaped forms, and in many respects a logical successor to her plastic manner of painting, has grown into a

wall-filling relief in the same style. As the starting point for her installation Mai van Oers has taken the dizzy nightly journey after which, in the *1001 Nights* tale, the sun and moon contend for the greatest beauty. With dark tones of blue, brown and green Van Oers creates flowing lines and forms, exploring the borders between abstraction and nocturnal landscape. For the Stedelijk she is making a wall-filling painting. Guido Lippens is also making an entirely new installation. A photograph of the arches in the great mosque in Cordova, decorated with colourful stripes, reminded Lippens of the arches decorated by Daniel Buren at the Stedelijk. In an exhibition at Mönchengladbach

in 1975 Buren had stretched striped canvasses along the walls, on which he affixed white rectangles at the places where paintings might have been expected to hang. A clear statement of his attitude with regard to painting, according to Lippens, who in his gallery at the Stedelijk will use a similar striped canvasses. He too finds a decorative visual language essential in painting, but in a manner different from Buren, one which is expressed in his showing paintings by Copley, Picasso and Brusselmans in addition to his own work.

Annemiek van der Bruggen is studying art history in Utrecht.